

ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Kebetova 9, 1000 Ljubljana

Tr. rač. : 05100-8010471821 ; Dav. št.: 57009309, pri UE Ljubljana, pod št. 294

Ljubljana, 12.02.2013

ZAPISNIK

1. skupna seja ekspertne skupine za domove starejših in komisije za zdravstveno varstvo je bila v četrtek, dne 31.01.2013 ob 10 uri v prostorih Skupnosti socialnih zavodov Slovenije.

Prisotni: Dunja Obersnel Kveder, Aldo Ternovec, Vijola Bertalanič, Maja Lešničar, Ivo Krušec, Nevenka Lekše, Malči Žitnik, Franc Gombač, Martin Toth, Jože Bucer, Nikola Ladika, Božo Pogačar in Ana Cajnko.

Vabljeni: Samo Fakin, Sladjana Jelisavčić, Boris Koprivnikar

Odsotni: Francka Četkovič (opravičila), Silva Gorjup (opravičila), Majda Žezlina, Aleksander Doplihar, Franc Bohar, dodajte če še kdo (Janja ali še kdo iz ES?)

Dnevni red:

- 1. zdravstvena nega v domovih za starejše**
- 2. usklajevanja**

Cilja seje sta:

1. Odpreti razpravo o nerešenih vprašanjih izvajanja in a financiranja zdravstvene nege v institucionalnem varstvu (IV).
2. Dogovoriti se za nujne ukrepe, ki jih je treba izvesti do sprejetja Zakona o dolgotrajni oskrbi (v nadaljevanju: ZDO).

D. Obersnel:

1. V ZDUS smo zelo zainteresirani za razrešitev problemov v zvezi z izvajanjem in financiranjem zdravstvene nege (ZN) v IV in najti ustrezne rešitve, ki bi bile v največjo korist uporabnic in uporabnikov teh storitev ter doseči soglasje med različnimi izvajalci, predstavniki ministrstev in zavarovalnice ter uporabniki
2. Ugotavljamo, da potrebe po ZN v IV stalno naraščajo, saj so logična posledica starostne strukture oskrbovancev oziroma vedno večjega deleža starejših oskrbovancev in specifične obolevnosti. Na porast vplivata vedno večje število kroničnih bolezni, posebno demence in direktno premeščanje bolnikov iz bolnišnice v IV.
3. Ugotavljamo tudi, da se sredstva za ZN v IV povečujejo in so leta 2011 presegla 85 milijonov evrov (kot kaže poročilo ZZZS). To se dogaja kljub temu, da se povprečna cena ZN na dan stalno zmanjšuje, spreminja pa se tudi struktura posameznih vrst ZN (povečuje se delež ZN I in zmanjšuje delež ZN III).
4. ZN v IV se v več kot 90% financira iz javnih sredstev (po podatkih Umarja-vključuje sredstva za ZN v IV, podaljšano bolnišnično zdravljenje, del patronaže, SPIZ dodatke za pomoč in postrežbo). Rast javnih izdatkov za zdravstveni del, ki predstavlja

pretežni del izdatkov DO, je pri nas nižja kot v povprečju držav OECD. Žal zelo malo vemo, kako se povečujejo zasebna sredstva za ZN (plačilo iz žepa), še posebno v zavodih s koncesijo, kjer morajo oskrbovanci za socialno oskrbo že tako plačati več ob enakih oziroma celo slabših pogojih kot v javnih zavodih.

5. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da se zaradi zniževanja povprečne cene ZN od vodstev DSO zahteva, da zmanjšujejo število izvajalcev, kar je skrajno nehumano tako do oskrbovancev kot tudi do izvajalcev samih.
6. Ugotavljamo, da moramo takoj in še pred sprejetjem in uveljavitvijo ZDO odpraviti bistvene probleme v zvezi s financiranjem in izvajanjem ZN v IV ob soglasju stroke in sodelovanju vseh izvajalcev. Tako bo omogočen lažji in hitrejši prehod od financiranja zmogljivosti na financiranje opravljenih storitev (kot tudi predvideva ZDO).

B. Koprivnikar:

- trije osnutki zakona o DO so bili pripravljani. Sprva s strani MDDSZ, nato delovne skupine v okviru ZDUS-a in kasneje Centra skupnosti socialnih zavodov Slovenije (v nadaljevanju: CSSZ).

- vsebina zakona je ključna; DO mora biti zaokrožena v enovito oskrbo. Zakon mora vsebovati podlago za financiranje storitve DO.

- finančno stanje države nas sili v širše institucionalno varstvo, vendar na drugi strani so kapacitete domov nezasedene, ker uporabniki ali njihovi svojci nimajo sredstev za plačilo storitve. Iz tega razloga potrebujemo bolj razvito storitev na domu, ki pa je spet predraga za končnega uporabnika.

- »Poceni« institucionalno varstvo zavira razvoj DO na domu.

- Kadrovski standard se ni spremenil od leta 1984. Morda le malenkost v strukturi in še to na višjih funkcijah.

Kako naprej:

B. Koprivnikar:

1. Dejavnost je potrebno racionalizirati in fleksibilizirati. Kadrovske standarde je potrebno liberalizirati.

2. Strokovna in poslovna avtonomija. Definirati se morajo pogoji, v katerem dom dela, kvaliteta storitve, obseg dela, ipd.

3. Odprta mora biti možnost, da se izvajalci institucionalnega varstva za isti cilj lahko organizirajo popolnoma drugače. Trenutno normativi to onemogočajo, kar je slabo za razvoj različnih oblik institucionalnega varstva.

4. Skupno podeljevanje koncesij - MDDSZ, MZ, ZZZRS.

5. Pripraviti je potrebno skupni register kapacitet javne institucionalne mreže.

S. Jelisavčić: V zdravstvu se od leta 2009 izvajajo striktni varčevalni ukrepi. Predikcije so slabe. Potrebno bo najti dodaten vir za finančna sredstva za institucionalno varstvo.

M. Toth:

Izpostavil je 2 rešitvi:

- strateška; Poenotiti se in sprejeti zakon o DO. Močno pritisniti na MDDSZ, MF in MJU.

- racionalizacija; sprejetje kadrovskih normativov in zagotoviti podporo vlade.

Potrebno je tudi jasno določiti seznam storitev, ki so pravica iz DO.

S. Fakin:

Na predlog MDDSZ je vlada sprejela za leto 2013 2,2 MIO EUR sredstev za širitev kapacitet v institucionalnem varstvu. Vemo pa, da ZZZS krči sredstva že 3 leta na podlagi krčenja prihodkov. Iz tega razloga zdravstvo potrebuj svež denar. Trenutno nam zmanjka 83 MIO EUR zato, da bi lahko ohranili zdravstvo v takšni obliki kot je sedaj. Zavzema se za optimizacijo mreže in da se zadrži raven standardov. Zato pa je treba zagotoviti svež denar. Predlaga lobiranje preko poslancev.

F. Gombač: V okviru ZDUS-a že poteka iniciativa – sprememba volilne zakonodaje.

- Zadnji dve leti je ZDUS izvajal projekt aktivno državljanstvo, v okviru katerega so člani ZDUS-a obiskovali poslance in predstavljali stališča ZDUS-a. Podobno bi lahko izvedli pritisk na MDDSZ za prejetje zakona o DO.

I. Krušec:

Strinja se z F. Gombačem. Potrebno je izvesti pritisk, kajti na ta način bomo lažje prodrli. Zakon o DO je le del mozaika socialne problematike. Potrebujemo novo strategijo socialne politike. Problem je v tem, da je prevladal interes kapitala in ne skrb sočloveka. Predlaga, da se pripravijo zaključki današnje seje in le-te posreduje na PZDU-je. S strani ZDUS-a pa damo pobudo, da se današnje zaključke uvrsti na prvo redno sejo skupščine ZZZS.

N. Lekše:

Civilne družbe se prebujajo in postajajo čedalje bolj glasne. To moramo izkoristiti tudi za to, da bomo našo iniciativo spravili v javnost in dobili še več zaveznikov.

Sprašuje pa se ali je resnično dovolj kapacitet v institucionalnem varstvu? Poudarja, da smo starajoča se družba in da bo v urbanih naseljih potreba po kapacitetah še večja.

Dogaja pa se, da se sredstva iz socialne oskrbe prelivajo v zdravstveno nego.

Preprečiti je treba, da bi povečevala zasebna sredstva uporabnikov teh storitev, saj uporabnik kar 4x financira te storitve.

Jože Bucer:

Predlaga, da se pripravi povzetek današnjih predlogov. Sam je pripravljen obiskati 3 poslance na celjskem območju in jim zaključke predstaviti.

M. Černezel:

Manjka nam sistemska rešitev. Čudi se, da država ne jemlje problema DO resno, kajti pri tem gre za življenje ljudi. Ta problem država ne jemlje kot prioriteten. Pritisniti je potrebno tudi na javni sektor.

V. Bertalanič:

Na terenu smo poslance obvestili o težavah.

Predlaga da skupaj (MDDSZ, ZDUS in SCSZ) stopimo do poslancev.

Bolj bi se morali usmeriti v razvoj oskrbe in pomoči na domu. Vzpostaviti bi morali mrežo oskrbovalcev. Na ta način bi lahko starejši ostali dlje časa doma.

Malči Žitnik:

Predlaga, da ZDUS opozori vlado, da se mora ta pritisk na javni sektor zmanjšati, ker to močno ogroža kakovost življenja ljudi in še posebno starejših.

A. Trnovec:

- Predlaga naslednje rešitve:

M. Toth in B. Koprivnikar naj se sestaneta in pogledata predlog zakona o DO, ki ga je potrdil Upravni odbor ZDUS..

- Pripraviti se mora enotno in transparentno poročilo o domovih.

- Urediti status negovalnih oddelkov v bolnišnicah in domovih.

- Standardi v domovih morajo biti obvezujoči.

- Jasno morajo biti določene pravice in obveznosti pristojnih organov.

Zaključki

1. Predlog ZDO, ki ga je potrdil UO ZDUS, nameravamo poslati v parlamentarno proceduro po zakonsko določenem postopku.
2. V postopek za vložitev predloga ZDO, ki ga je pripravil ZDUS, bomo vključili PO, ki bodo opravili razgovore pri svojih poslancih na lokalni ravni in s tem seznanili tudi svoje članice in člane v svojih DU.
3. SSZ naj pripravi transparentno poročilo o poslovanju vseh DSO, da bo mogoče na osnovi primerjalnih podatkov objektivno ugotoviti ekonomski položaj posameznih DSO, stanje izvajanja in financiranja ZN v IV ter tako oceniti tudi kakovost oskrbe varovancev in kadrovske ustreznost izvajalcev.
4. Pozvali bomo resorna ministrstva, da morajo takoj pripraviti podzakonske akte za uveljavitev prenovljenih normativov in standardov za izvajanje ZN ter socialne oskrbe v IV in sodila za razmejevanje prihodkov in stroškov po posameznih vrstah dejavnosti v IV.

Naslednja seja bo potekala v domu starejših občanov Fužine, kjer bomo obravnavali probleme, ki nastajajo v zvezi z obravnavo dementnih oskrbovancev v IV.

-

Predviden datum sestanka je 18.3.2013

Zapisnik pripravila: Janja Česnik

Zapisnik dopolnila: Dunja Obersnel Kveder